

Beheercomité Saneringsverbond:

Actie 1: Grootschalig bloedonderzoek

15/02/2024

Spoor:

Gezondheid

Status informatie:

Tussentijdse toelichting

Onderwerp:

Verschillen in de meetresultaten in kader van het grootschalig bloedonderzoek

Contactgegevens:

Departement Zorg -
Ilona.gabaret@vlaanderen.be

Beheercomité Saneringsverbond:

Actie 1: Grootschalig bloedonderzoek

Context:

Departement Zorg geeft een toelichting over de verschillen in de meetresultaten van het grootschalig bloedonderzoek (actie 1).

Conclusies:

- Om conclusies te trekken moet er eerst verder onderzoek gebeuren op groepsniveau
- De verschillende resultaten zijn het gevolg van verschillende meetmanieren.
- Departement Zorg gaat een extra onderzoek opstarten om een vergelijkende analyse uit te voeren.

Vlaanderen

is zorgzaam en
gezond samenleven

Beheercomité SVB

15 februari 2024

Departement Zorg

Lagere PFAS-in-bloed-waarden dan bij het eerste bloedonderzoek?

- ▶ Verschillende deelnemers van het grootschalig bloedonderzoek PFAS lieten hun bloed eerder ook al onderzoeken t.t.v. het eerste bloedonderzoek in 2021
- ▶ De resultaten van het grootschalig bloedonderzoek PFAS verwachten we pas tegen 2025, maar we stellen nu al vast dat nu lagere PFAS-in-bloed-waarden worden gemeten dan in 2021
- ▶ Eerst verder onderzoeken op groepsniveau vooraleer we daar conclusies uit kunnen trekken!

Lagere PFAS-in-bloed-waarden dan bij het eerste bloedonderzoek?

Ondertussen hebben al een paar duizenden inwoners hun persoonlijk resultaat gekregen van hun PFAS-meting in bloed. Groepsresultaten verwachten we tegen het voorjaar van 2025, nadat alle bloedafnames zijn afgerond en we alle resultaten ten gronde statistisch-wetenschappelijk hebben kunnen interpreteren. Verschillende deelnemers lieten hun bloed eerder ook al onderzoeken bij het bloedonderzoek in de zomer van 2021.

We stellen nu al vast dat er onverwacht veel lagere PFAS-waarden in hun bloed gemeten worden dan bij de meting in 2021. Dat is opmerkelijk, maar we moeten eerst verder onderzoeken hoe dat komt, voor we daar conclusies uit kunnen trekken of uitspraken over kunnen doen. Dat onderzoek loopt momenteel.

Meer bepaald onderzoeken we of we de huidige resultaten wel kunnen vergelijken met die van 2021 en zo ja, met welke variabelen en verschillen we rekening moeten houden bij een vergelijking. Het huidige bloedonderzoek en het bloedonderzoek van 2021 worden niet door hetzelfde labo uitgevoerd. Het is mogelijk dat zelfs kleine verschillen in de meetmethodieken en kwaliteitsprocedures van beide labo's (deels) verschillen in resultaten kunnen geven. Er kan ook een daadwerkelijke daling zijn van (bepaalde) PFAS. We zien bij een eerste analyse dat de dalingen mogelijk niet bij alle types PFAS zijn. Ook dat vraagt verder onderzoek. Sowieso vraagt de interpretatie van PFAS-in-bloed-waarden veel voorzichtigheid. In onze lijst met [veelvoorkomende vragen en antwoorden](#) vindt u alvast enkele mogelijke verklaringen voor een verschillend resultaat terug.

Om dit allemaal te onderzoeken:

- Zullen vergelijkende en technische analyses gevoerd worden tussen de beide labo's die de bloedonderzoeken hebben uitgevoerd.
- Bekijken we in detail de technische karakteristieken en procedures van de gebruikte methodes door beide labo's.
- Vergelijken we de databanken van de resultaten tussen 2021 en 2023 op persoonsniveau.

Uiteraard zijn beide labo's en hun procedures al uitgebreid gecontroleerd en ook vergeleken met andere labo's nog voor de bloedonderzoeken van start gingen. Nu gaan we ze nog meer gedetailleerd een-op-een vergelijken.

Het spreekt voor zich dat we kwaliteit en integriteit zeer hoog in het vaandel dragen. Daarom zullen we deze stappen respectievelijk voorleggen aan een ethische commissie en aan de toezichtcommissie van de biobank. Voor de onderzoeken zelf zullen we ons laten begeleiden door een onafhankelijk buitenlands referentielabo.

Dit onderzoek zal een aantal maanden duren. Intussen blijven we mensen aansporen om deel te nemen aan het lopende onderzoek. Dit grootschalige, wetenschappelijk onderbouwde bloedonderzoek zal ons waardevolle inzichten verschaffen.

Lagere PFAS-in-bloed-waarden dan bij het eerste bloedonderzoek?

► De resultaten van het grootschalig bloedonderzoek PFAS verwachten we pas tegen 2025, maar we stellen nu al vast dat nu lagere PFAS-in-bloed-waarden worden gemeten dan in 2021.

Een paar belangrijke opmerkingen:

- Beide onderzoeken zijn momentopnames (cross-sectioneel) en niet bedoeld om tijdstrends te analyseren
- Niet idem consortium / labo (2021: PIH/VITO; 2023-2024: Eurofins)
- Twee kwaliteitsvolle labo's, hun procedures zijn al uitgebreid gecontroleerd en ook vergeleken met andere labo's nog voor de bloedonderzoeken van start gingen

Lagere PFAS-in-bloed-waarden dan bij het eerste bloedonderzoek?

- ▶ **Eerst verder onderzoeken op groepsniveau vooraleer we daar conclusies uit kunnen trekken!**
 1. Vergelijkende en technische analyses tussen beide labo's worden uitgevoerd
 2. Technische karakteristieken en procedures van de gebruikte methodes door beide labo's / consortia worden in detail onderzocht
 3. Databanken van de resultaten tussen 2021 en 2023 worden op persoonsniveau vergeleken

- ▶ Onafhankelijke derde partijen

Lagere PFAS-in-bloed-waarden dan bij het eerste bloedonderzoek? - communicatie

- ▶ Oktober 2023: eerste signalen → intern bekeken
- ▶ December 2023: hierover teruggekoppeld op lokale adviesgroep → procedure uitgezet om dit te onderzoeken
- ▶ Februari 2024: communicatie naar deelnemers, lokale adviesgroep, stuurgroep, via [website](#)
- ▶ Op individueel niveau: [Q&A](#) (*Ik heb mijn bloed eerder al laten analyseren op PFAS en nu is mijn resultaat verschillend. Hoe kan dat?*)
- ▶ Resultaten verwacht tegen zomer 2024

Lagere PFAS-in-bloed-waarden dan bij het eerste bloedonderzoek?

Ondertussen hebben al een paar duizenden inwoners hun persoonlijk resultaat gekregen van hun PFAS-meting in bloed. Groepsresultaten verwachten we tegen het voorjaar van 2025, nadat alle bloedafnames zijn afgerond en we alle resultaten ten gronde statistisch-wetenschappelijk hebben kunnen interpreteren. Verschillende deelnemers lieten hun bloed eerder ook al onderzoeken bij het bloedonderzoek in de zomer van 2021.

We stellen nu al vast dat er onverwacht veel lagere PFAS-waarden in hun bloed gemeten worden dan bij de meting in 2021. Dat is opmerkelijk, maar we moeten eerst verder onderzoeken hoe dat komt, voor we daar conclusies uit kunnen trekken of uitspraken over kunnen doen. Dat onderzoek loopt momenteel.

Meer bepaald onderzoeken we of we de huidige resultaten wel kunnen vergelijken met die van 2021 en zo ja, met welke variabelen en verschillen we rekening moeten houden bij een vergelijking. Het huidige bloedonderzoek en het bloedonderzoek van 2021 worden niet door hetzelfde labo uitgevoerd. Het is mogelijk dat zelfs kleine verschillen in de meetmethodieken en kwaliteitsprocedures van beide labo's (deels) verschillen in resultaten kunnen geven. Er kan ook een daadwerkelijke daling zijn van (bepaalde) PFAS. We zien bij een eerste analyse dat de dalingen mogelijk niet bij alle types PFAS zijn. Ook dat vraagt verder onderzoek. Sowiezo vraagt de interpretatie van PFAS-in-bloed-waarden veel voorzichtigheid. In onze lijst met [veelvoorkomende vragen en antwoorden](#) vindt u alvast enkele mogelijke verklaringen voor een verschillend resultaat terug.

Om dit allemaal te onderzoeken:

- Zullen vergelijkende en technische analyses gevoerd worden tussen de beide labo's die de bloedonderzoeken hebben uitgevoerd.
- Bekijken we in detail de technische karakteristieken en procedures van de gebruikte methodes door beide labo's.
- Vergelijken we de databanken van de resultaten tussen 2021 en 2023 op persoonsniveau.

Uiteraard zijn beide labo's en hun procedures al uitgebreid gecontroleerd en ook vergeleken met andere labo's nog voor de bloedonderzoeken van start gingen. Nu gaan we ze nog meer gedetailleerd een-op-een vergelijken.

Het spreekt voor zich dat we kwaliteit en integriteit zeer hoog in het vaandel dragen. Daarom zullen we deze stappen respectievelijk voorleggen aan een ethische commissie en aan de toezichtcommissie van de biobank. Voor de onderzoeken zelf zullen we ons laten begeleiden door een onafhankelijk buitenlands referentielabo.

Dit onderzoek zal een aantal maanden duren. Intussen blijven we mensen aansporen om deel te nemen aan het lopende onderzoek. Dit grootschalige, wetenschappelijk onderbouwde bloedonderzoek zal ons waardevolle inzichten verschaffen.

Vlaanderen

is zorgzaam en
gezond samenleven

Ilona.gabaret@vlaanderen.be
Bart.bautmans@vlaanderen.be